

Posudek školitele na disertační práci Štěpánky Řičanové-Hulové:

„Phylogeography and conservation genetics of the European ground squirrel“

Být školitelem Štěpánky byla pro mě mimořádně důležitá zkušenost. Díky Štěpánce jsem se dozvěděl, jak může vypadat bezproblémová spolupráce žáka se svým školitelem. Předně Štěpánka opravdu komunikuje, bere vážně proslovené myšlenky, pamatuje si dobře míněné rady, přichází na smluvené schůzky. To je vcelku jednoduchý princip, který ale zásadní způsobem formoval naši spolupráci od bakalářské práce až po práci disertační.

Již ve svém školitelském posudku na bakalářskou práci jsem se zmínil o další nepřehlédnutelné vlastnosti a to o pracovitosti zcela cíleně zaměřené na podstatné věci. Tento její „drive“ se během studií ještě posílil, takže není vůbec divu, že Štěpánka shromáždila efektivně během svých studií obrovský materiál z celého areálu sysla obecného. Je možno konstatovat, že promyšlený rozsáhlý sampling je pevným, respekt budícím základem, z něž se pak odvíjejí navazující genetické analýzy. Je to vcelku jednoduchý recept k úspěchu. Pro Štěpánku to ale znamenalo nebát se vyjednat si mnoho oficiálních povolení k odchytům jak u nás tak v zahraničí a mít odvahu vyrazit do světa na akce s nejistým koncem. V jejím podání to ale nejsou až tak riskantní akce, protože Štěpánka dokáže vždy příjemně, adekvátně situaci, komunikovat s lidmi a prostě si poradit. Nezanedbatelné je, že řídí také výborně auto, což je zásadní předpoklad pro nezávislý operativní pohyb po zemském povrchu. Lépe asi zoolog do terénu nemůže být vybaven. A toto sympatické skromné nicméně cílevědomé vystupování jí otevřelo dveře také zde u nás a umožnilo jí získat na svou stranu prakticky ty nejlepší specialisty v populační genetice a molekulární ekologii savců v naší republice, na pracovištích v Liběchově a ve Studenci. Zde získala výborné teoretické poznatky i manuální dovednosti, které by rozhodně měly být dále využívány.

Když se disertace odvíjí naznačeným způsobem, není pro školitele nejmenší problém podpořit doktorandku posledními korunami z rozpočtu nebo poskytnout transfúzi psychických sil. A výsledek doktorské disertace stojí za to. Jistě nebudu přehánět, když konstatuji, že sysel obecný patří na našem území pouze k nemnoha druhům, u nichž je k jejich ochraně k dispozici tolik důležitých poznatků, které sama Štěpánka také začleňovala do záchranného programu sysla. Sysel se tak stává modelovým druhem pro další ochrannářský výzkum založený na důkladné analýze minulého vývoje osídlení - od pleistocenních glaciál-interglaciálních cyklů po současnost. Nepochybně historický nadhled je právě to, co mnoha ochrannářským akcím chybí a v tomto případě je to velmi názorné, kde se vyplatí investovat a kde je třeba smeknout před přírodními silami, které nikým neohrožovány si tvoří svoji trajektorii.

Ke konci posudku směle mohu své hodnocení uzavřít tím, že Štěpánka Řičanová-Hulová se ve své disertaci zasloužila o výrazné prohloubení znalostí o biologii a ekologii sysla obecného a přináší tím nové impulsy k ochraně populací tohoto druhu. Na základě výše naznačených skutečností mi nezbyvá nic jiného než kolegyni vyjádřit velké uznání za zvládnuté doktorandské studium a předkládanou disertaci doporučit k obhajobě.

V ČB 15. 1. 2012

Doc. RNDr. František Sedláček, CSc.